

همایش ملی اقتصاد مقاومتی "چالشها، واقعیتها، راهکارها" دانشگاه رازی ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۴

الزامات اقتصاد مقاومتی و ارتباط آن با الگوی زندگی

محسن یوسف زاده

دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، حسابرس دیوان محاسبات استان کرمان

Mohsenyousefzadeh1419@yahoo.com

چکیده

اقتصاد مقاومتی، اقتصادی است که بتواند ضمن قوامیت برای جامعه، هرگونه فشار و بحران‌های داخلی و بیرونی را به سادگی پشت سر بگذارد و با قدرت، اقتصادی پویا و شکوفا را به نمایش بگذارد و بامقابله با هر بحرانی اجازه ندهد استقلال جامعه با خطر مواجه شود. تحقق اقتصاد مقاومتی نیازمند بسترسازی در عرصه‌های خودباوری و توانایی فکری و عملی، تولید ملی، کار و تلاش مفید، تامین منابع انسانی و مالی، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، کارآفرینی و مانند آن است تا همه نیازهای جامعه فراتر از تقاضا تولید و عرضه شود بی آن‌که تحت تاثیر هرگونه فشار جوامع سلطه‌گر استکباری قرار گیرد و از پویایی و شکوفایی بازماند. اقتصاد ایران دارای بخش‌ها و ظرفیت‌های اقتصادی بالقوه‌ای است که نیازمند یک برنامه بلندمدت و همه‌جانبه در بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها، موهبت‌های الهی و منابع انسانی کارآمد است تا با تخصیص بهینه این منابع، آینده اقتصادی ایمن‌تر و پررونق‌تری را برای نسل‌های بعدی رقم بزنند. این مطالعه با محوریت بررسی رهنمودها، بیانات و سیاست‌های مورد نظر رهبر فرزانه انقلاب در خصوص اقتصاد مقاومتی و الگوی سبک زندگی به عنوان سند راهبردی حرکت کشور تدوین شده است.

واژگان کلیدی: اقتصاد مقاومتی، الگوی زندگی، بحران، ایران

همایش ملی اقتصاد مقاومتی "چالشها، واقعیتهای، راهکارها"

دانشگاه رازی ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۴

۱- مقدمه

در نگاه راهبردی رهبر معظم انقلاب، اقتصاد مقاومتی یک شعار نیست، یک واقعیت اقتصادی است، اقتصاد مقاومتی یک بحث کاربردی است و شاخص‌های آن ریشه در عمل دارد. القای تفکر اقتصاد مقاومتی یک تدبیر هوشمندانه است تا مدیران ارشد اقتصادی را از غفلت ایجاد شده در بخش اقتصادی برهاند و رشد و توسعه و شکوفایی و تولید ملی و قطع وابستگی اقتصادی را حتی در سخت‌ترین تحریم‌ها و فشارهای اقتصادی دشمنان به بار بیاورد. اقتصاد مقاومتی مکمل جهاد اقتصادی است و سبب امنیت و ثبات در اقتصاد و عدم تزلزل در برابر شوک‌های خارجی اقتصادی یا همان استقلال اقتصادی از شاخصه‌های بارز اقتصاد مقاومتی است.

دشمن در طول چند دهه اخیر، تمام ابزارهای مبارزه با تفکر جمهوری اسلامی را مورد آزمون قرار داده است، و ابزاری که همواره دشمنان از آن بهره می‌جویند، مبارزه اقتصادی و تحریم‌های همه‌جانبه است که امروز تبدیل به آخرین و مؤثرترین ابزار دشمن شده است. ضعف اقتصاد ایران در وابستگی به اقتصاد تک محصولی نفت راه حل تحریم نفتی را پیش پای غرب قرار می‌دهد. نفت که می‌توانست ابزار فشار ما بر غرب باشد امروز ابزار فشار غرب بر اقتصاد ایران شده است و اینجاست که جای خالی اقتصاد مقاومتی احساس می‌شود. اقتصاد مقاومتی به دنبال پیش‌بینی مشکلات این چنینی و ارائه راه حل لازم است و مقام معظم رهبری به درستی کاهش وابستگی به صنعت نفت را یکی از الزامات اقتصاد مقاومتی بیان کردند و توجه مسئولان و دستگاه‌ها به این مسئله مهم می‌تواند آینده اقتصادی مناسبی را که در چشم‌انداز ۲۰ ساله ایران ترسیم شده است را به ارمغان بیاورد.

اقتصاد مقاومتی تنها مربوط به زمان تحریم و جنگ نیست، بلکه یک چشم‌انداز بلندمدت پیش روی اقتصاد ایران است، زیرا اقتصاد ایران در سایه تفکر مقدس و آرمان‌های والای جمهوری اسلامی همیشه آماج حملات دشمنان خواهد بود. اقتصاد مقاومتی به معنای ریاضت اقتصادی نیست، بلکه مفهوم شکوفایی اقتصاد و رفع مشکلات موجود در زیربخش‌های اقتصادی به منظور جلوگیری از امتیازدهی به دشمنان و بهبود سطح رفاه عموم مردم است.

۲- بهبود سبک زندگی لازمه توسعه اقتصادی

بررسی نامگذاری سال‌های اخیر نشان می‌دهد که معیشت مردم و رونق اقتصادی کشور مهمترین دغدغه رهبر معظم انقلاب می‌باشد. لذا در مسیری که ایشان برای مسولان و مردم ترسیم کرده اند کلید واژه‌هایی مانند اصلاح الگوی مصرف، همت مضاعف و کار مضاعف، جهاد اقتصادی و حمایت از تولید، کار و سرمایه ایرانی، پله‌های نردبان پیشرفت و تعالی کشور را تشکیل می‌دهد. اگر در ماهیت کلمات فوق تعمقی بیشتر کنیم درمی‌یابیم که علی‌رغم این که جهت اصلی این کلمات، اهداف اقتصادی کشور را نشان می‌دهد اما لازمه تحقق هر کدام از آن‌ها ایجاد بسترهای اجتماعی و فرهنگی متناسب با هر کدام است و همین عامل باعث شده است که سیاستگذاری کلان فرهنگی - اجتماعی کشور به سمت بررسی و اصلاح «سبک زندگی» مردم بازگردد. در تعریفی اجمالی، سبک زندگی (Life style)، همان ارزش‌ها، عادت‌ها، رسوم

دانشگاه رازی ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۴

بهاش ملی اقتصاد مقاومتی "حالشها، واقعیتها، راهکارها"

و فرهنگ آحاد جامعه است که به سبب سنخیت و شباهت توده‌های مردمی، در ابعادی بزرگتر، ماهیت رفتاری اجتماعی به خود می‌گیرد و به عنوان شاخصه ای اجتماعی ظهور می‌یابد.

۳- اقتصاد مقاومتی و الگوی زندگی

اقتصاد مقاومتی نیازمند بازنگری در شیوه و سبک زندگی مدرن به سبک اسلامی و ایرانی است به طوری که موضوع توجه به سبک زندگی اسلامی ایرانی با فرمایشات اخیر مقام معظم رهبری وارد فاز تازه‌ای شده است. مقام معظم رهبری همچون طیبی حاذق به درستی علت اصلی بیماری مبتلا به جامعه را تشخیص دادند و آن الگوی سبک زندگی است. الگویی که متأثر از آداب و اصول اسلامی و ایرانی است و سبک زندگی یک انسان مسلمان ایرانی را از یک فردی که تحت تأثیر فرهنگ غربی است متمایز می‌کند. با توجه به تحریم‌های گسترده اقتصادی، بانکی، دارویی و ... از سوی آمریکا و کشورهای غربی به نظر می‌رسد که در مقطع فعلی نیازمند یک رویکرد انقلابی و جهادی نیز در سبک زندگی هستیم. رهبر معظم انقلاب اسلامی بارها بر ضرورت دستیابی به اقتصاد مقاومتی تأکید فرموده‌اند و بسیاری از صاحب نظران و اقتصاددانان نیز معتقدند که بنای اقتصاد مقاومتی از دل رفتارهای اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی مردم بیرون می‌آید، بنابراین رابطه مستقیم و مثبتی میان اجرا اقتصاد مقاومتی در کشور و نحوه و سبک زندگی و فرهنگ اقتصادی و الگوی ذهنی و رفتاری جامعه وجود دارد و ریشه اصلاح مسائل اقتصادی در اصلاح فرهنگ اقتصادی، سبک زندگی مردم، الگوی مصرف و توسعه فرهنگ کار و تلاش و تولید ملی است.

۴- الزامات اقتصادی

۴-۱- توجه جدی و حمایت دائمی از بخش کشاورزی

وجود شرایط آب و هوایی چهارفصل و موقعیت جغرافیایی کشورمان بستر مناسبی برای افزایش تولید محصولات کشاورزی برای تأمین نیازهای داخلی و صادرات را فراهم ساخته است. بخش کشاورزی در عرصه اقتصاد و امنیت غذایی دارای جایگاه ویژه ای است. از دیدگاه توسعه اقتصادی، بخش کشاورزی در فرآیند رشد و توسعه کشور وظایف مهم و اساسی را برعهده دارد. تأمین امنیت غذایی با حمایت از تولید محصولات کشاورزی در داخل بویژه کشور ما به دلیل شرایط سیاسی و تحریم‌های یک جانبه باید از سوی مسئولان و دست‌اندرکاران ذیربط به مراتب با حساسیت و دقت و توجه بیشتری دنبال شود. اگرچه طی این سال‌ها سیاست خودکفایی در تولید بسیاری از محصولات استراتژیک در دستور کار قرار داشته است و در تولید برخی محصولات از جمله گندم محقق گردید بر این اساس لازم است که نهادهای قانون‌گذار با وضع قوانین و اعمال سیاست‌های حمایتی، برای پشتیبانی از افزایش تولید محصولات کشاورزی و کنترل واردات، مشکلات ساختاری این بخش اقدام کنند.

۴-۲- جلوگیری از خام‌فروشی نفت

بهائش ملی اقتصاد مقاومتی "چالشها، واقعیتها، راهکارها" دانشگاه رازی ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۴

تحریم نفت فرصت مناسبی است تا به جای خام فروشی نفت، با تبدیل نفت به محصولات متنوع پتروشیمی، بنزین و انرژی های دیگر، ضمن ایجاد ارزش افزوده و تامین نیازهای داخلی در این عرصه، به راحتی محصول نهایی در بازار جهانی صادر کرد. جلوگیری از خام فروشی نفت یکی از خواسته های مقام معظم رهبری از مسئولان اقتصادی کشور بوده است.

۳-۴- اصلاح ساختار مالیاتی

یکی از روش های معقول اقتصادی فراهم سازی بسترها برای تحقق نظام مالیاتی در کشور است که دولت با طیب خاطر می تواند از این درآمدها استفاده کند. اگرچه در طرح تحول اقتصادی یکی از هفت نظام، اصلاح مالیات بود و در این زمینه اقداماتی نیز صورت گرفته است. اما در این موضوع فرار مالیاتی اهمیت خاصی دارد که باید برای آن تدابیر ویژه ای صورت بگیرد. زیرا برخی برآوردها نشان می دهد میزان فرار مالیاتی حداقل دو برابر درآمد مالیاتی بالقوه فعلی است.

۴-۴- خصوصی سازی

یکی از الزامات اقتصاد مقاومتی چابک سازی اقتصاد می باشد که این مهم بدون مشارکت بخش خصوصی امکان پذیر نمی گردد. کارکردهای بخش خصوصی اقتصاد، دولت را از تنبلی و کم تحرکی خارج کرده و با انگیزه بالا بر راندمان کار تاثیر گذار می باشد. ابلاغ سیاستهای اصل ۴۴ از سوی مقام معظم رهبری در سال ۱۳۸۴ به منظور شتاب بخشیدن به اقتصاد در واقع به میدان آوردن ظرفیت بخش خصوصی در اقتصاد می باشد. اصل مذکور و همچنین قانون چشم انداز و برنامه های توسعه اقتصادی با هدف خصوصی سازی و آزاد سازی فعالیت های اقتصادی برای سبک سازی دولت و برداشتن بندهای غیرضروری برای اینکه دولت بتواند به وظایف خطیر و مهم خود پردازد به تصویب رسید. مقام معظم رهبری بارها در حمایت از بخش خصوصی راهبردهایی را بیان کردند که باید به بخش خصوصی کمک کرد

۴-۵- اصالت "تولیدمحوری" در سیاست گذاری ها

تولیدمحوری باید شاقول سیاست گذاری های اقتصادی کشور باشد. یعنی باید در سیاست های ارزی، در سیاست های پولی و مالی، در سیاست های تجاری و در سیاست های بانکی و مالیاتی برای تولید اولویت قائل باشیم. تجلی ملموس این مطلب این گونه خواهد بود که اگر جایی ناچار بودیم بین تولیدگرایی و مصرف گرایی انتخاب کنیم، باید تولید را مقدم بدانیم. به طور مثال این مطلب در اجرای سیاست هدفمندی یارانه ها می تواند تجلی بسیار ملموسی داشته باشد. در مجموع سیاست گذاری ها باید به سمتی حرکت کرد که توان برنامه ریزی مدیران افزایش یابد. به این معنی که از تغییرات ناگهانی در سیاست ها اجتناب کنیم تا مدیران بتوانند برای آینده برنامه ریزی کنند.

۴-۶- بهره وری

بهره وری موضوعی است که از ابعاد مختلف به آن نگرسته شده و هر روز کاربرد و اهمیت آن بیش از پیش روشن می شود. بهره وری موضوع مشترکی در اقتصاد و مدیریت به شمار می رود. با توجه به محدودیت منابع و نامحدود بودن نیاز های انسانی، افزایش جمعیت و رقابت شدید در اقتصاد جهانی، بهبود بهره وری نه یک انتخاب بلکه یک ضرورت می باشد. بی گمان رشد و توسعه اقتصادی امروزه جوامع مختلف در نرخ رشد بهره وری آنها نهفته است. کوشش برای افزایش نرخ بهره وری، کوشش برای زندگی و رفاه بهتر برای افراد و جامعه است. برای رسیدن به فردای بهتر باید رشد

همایش ملی اقتصاد مقاومتی "چالشها، واقعیتها، راهکارها" دانشگاه رازی ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۴

بهره‌وری را به طور مستمر دنبال نمود. در دنیای رقابت آمیز امروز کشور هایی برنده خواهند بود که بتوانند دانش، بینش و رفتار بهره‌وری را در مدیران و کارکنان خود ایجاد نمایند. در برنامه پنج ساله توسعه اقتصادی هم توجه جدی به بهره‌وری شده است و یک و سوم رشد اقتصادی ایران باید از سهم بهره‌وری به دست آید.

۵- الزامات فنی مهندسی

۵-۱- تقویت شرکت های دانش بنیان

یکی از محورهای مهم رویکرد اقتصاد مقاومتی حرکت به سمت اقتصاد دانش بنیان است. مبنای تولید ثروت در دنیا به تولید علم و فناوری و استفاده از آنها وابسته است که جمهوری اسلامی نیز توسعه زیادی در حوزه علم و فناوری و دانشگاه‌ها به دست آورده است. با وجود اینکه قرار بود در پایان سال ۱۴۰۴ به رتبه اول تولید علم در منطقه دست یابیم، امروز این موفقیت حاصل شده و این امر نیز به دلیل همت و تلاش جوانان در دانشگاه‌های کشور است. براساس آمار و شاخص‌های جهانی ایران توانسته امروز رتبه اول تولید علم را در منطقه و رتبه اول رشد علم را در دنیا به دست آورد که این موفقیت‌ها جایگاه ویژه‌ای برای جمهوری اسلامی ایجاد کرده است. اما خلاء اصلی این است که نتوانسته‌ایم آثار این رشد و توسعه علمی را در سطح جامعه شاهد باشیم. رفتن به سمت اقتصاد دانش بنیان یعنی اینکه بتوانیم از توسعه و انباشت عظیم علمی در کشور برای رفع مشکلات و رسیدن به شاخص‌های توسعه اقتصادی استفاده کنیم. سال‌ها است که اقتصاد کشور ما مبتنی بر نفت است و با فروش آن اداره می‌شود، اما نفت هم روزی تمام می‌شود. بایستی اقتصاد کشور را از اتکا به نفت و درآمدهای نفتی خارج شود و به سمت حوزه‌هایی مانند اقتصاد دانش بنیان حرکت کند. شرکت‌ها و موسسات دانش بنیان به منظور هم‌افزایی علم و ثروت، توسعه اقتصاد دانش محور، تحقق اهداف علمی و اقتصادی (شامل گسترش و کاربرد اختراع و نوآوری) و تجاری سازی نتایج تحقیق و توسعه (شامل طراحی و تولید کالا و خدمات) در حوزه فناوری های برتر و با ارزش افزوده فراوان به ویژه در تولید نرم افزارهای مربوط تشکیل شده اند.

منظور از تولید ثروت از دانش در شرکت های دانش بنیان این است که این شرکت ها بتوانند با تولید محصولات علمی، ارزش افزوده آنها را هم افزایش دهند. امروزه دانش مهم ترین دارایی یک کشور است و سرمایه های فکری ابزار اصلی توسعه و پیشرفت محسوب می شوند. بر این اساس، باید حمایت های ویژه ای نظیر معافیت از پرداخت مالیات، عوارض، حقوق گمرکی، سود بازرگانی و عوارض صادراتی، تأمین تمام یا بخشی از هزینه تولید، عرضه یا به کارگیری نوآوری و فناوری با اعطای وام کم بهره یا بدون بهره و ... از این شرکت ها صورت بگیرد. از منظر مقام رهبری، یکی از بهترین مظاهر و موثرترین مولفه های اقتصاد مقاومتی، شرکت های دانش بنیانند که می توانند اقتصاد مقاومتی را پایدارتر کنند. رهبر معظم انقلاب اسلامی، رشد اقتصادی حقیقی را در گرو تولید ثروت از طریق دانش و علم می دانند و می فرمایند: «اگر شرکت های دانش بنیان جدی گرفته شوند و از توسعه کمی و کیفی آنها حمایت شود، به واسطه ثروت آفرینی از طریق علم، اقتصاد کشور به شکوفایی حقیقی خواهد رسید.» در حال حاضر بیش از سه هزار شرکت دانش بنیان در پارک های علمی و فناوری کشور فعالیت دارند و با توجه به قانون حمایت از شرکت های دانش بنیان، تعداد آنها تا پایان برنامه

پایش ملی اقتصاد مقاومتی "حالشها، واقعیتها، راهکارها" دانشگاه رازی ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۴

پنجم توسعه به ۲۰ هزار شرکت افزایش می یابد. بدون تردید برای تحقق اقتصاد مقاومتی یکی از مهم ترین الزامات و اقدامات باید استفاده از علم و فناوری در تولیدات باشد. تلاش ما باید به این نکته معطوف شود که نتایج تحقیقات ما به طور قطع به ثروت تبدیل شود، این موضوعی است که مقام معظم رهبری نیز بارها بر آن تاکید کرده اند، اما متأسفانه در حال حاضر با وجود آن که در زمینه تولیدات علمی رشد خوبی را شاهد هستیم، در بحث تولید ثروت از علم در وضعیت مناسبی قرار نداریم و در زمینه تولید فناوری و تجاری سازی فناوری ها و عرضه آن در بازار وضعیت مطلوبی را شاهد نیستیم در حالی که در جهان امروز تنها کشورهایی به رشد و شکوفایی می رسند که از نظر پیشرفت علمی و همچنین تولید ثروت از علم، جایگاه قابل قبولی را در جهان به دست آورده اند. حال اگر این شتاب علمی به تجارت علم بیانجامد جهش اقتصادی صورت می گیرد. مقام معظم رهبری در خصوص تجاری سازی تولید علم می فرمایند «اگر زنجیره تولید دانش، تبدیل دانش به فناوری، تولید محصول و در نهایت تجاری سازی علم تکمیل شود، مسیر تولید علم به تولید ثروت ملی کشور و پاسخگویی به نیازهای ملت منتهی خواهد شد.»

۵-۲-۱- اتکا به تکنولوژی

اتکاء به تکنولوژی به افزایش مقاومت اقتصاد منجر می شود نکته مهمی است که باید در آمد دولت از نفت جدا شود، گرچه در سالهای اخیر بحث های مختلف شده، اما نه به این معنا که صد در صد از نفت جدا شویم و این منابع خدادادی را نادیده بگیریم، بلکه باید ارزش افزوده بیشتری از نفت به عنوان ثروت ملی به دست آید. یک بخش از ارزش افزوده نفت در تولید مشتقات و تقویت تکنولوژی صنعت نفت است. بنابراین یک استراتژی مهم کشور این است که باید به صادرات خدمات فنی و مهندسی و تکنولوژی توجه کند. در این راستا به این نکته هم بایستی توجه شود که افزایش توان داخلی و اتکاء به اقتصاد داخل به معنای قطع ارتباط با خارج نیست، اما باید شاهرگ حیاتی اقتصاد در دست مهندسان ایرانی باشد و رهاسازی اقتصاد از نفت، باید تولید مشتقات نفتی، ارتقاء تکنولوژی و افزایش خدمات مهندسی مد نظر قرار گیرد.

۶- الزامات اجتماعی - فرهنگی

۶-۱- نقش رسانه ها در توجه دادن مردم به اقتصاد مقاومتی

بخشی از تلاش ها برای تحقق راهبردهای کلان نظام بر عهده رسانه ها است که با اصلاح فرهنگ مصرفی مردم و نهادینه کردن آن در سطح جامعه، ارزش استفاده از تولیدات داخلی را بالا ببرند. آگاهی بخشی و آموزش مردم از مهمترین وظیفه رسانه ها است. رسانه ها باید اهمیت نقش اقتصاد مقاومتی را در بهبود خنثی سازی توطئه دشمنان، معیشت اقتصادی، افزایش اشتغال و کنترل تورم و دیگر آثار و پیامدهای آن را برای مردم تبیین کرده و میزان آگاهی مردم را در این زمینه افزایش دهند. رسانه باید روش های حمایت از تولید ملی توسط مردم مانند تبلیغ استفاده از تولیدات داخلی، مقایسه کالاهای داخلی با خارجی و بیان اهمیت و ضرورت آن مردم را به مصرف کالاهای داخلی ترغیب کنند. همچنین رسانه ها با نگاه تیز

بهاش ملی اقتصاد مقاومتی "چالشها، واقعیتها، راهکارها" دانشگاه رازی ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۴

بینانه و انتقاد های سازنده، نواقص و اشکالات بخش های تولیدی را مطرح کنند تا یک کالای با کیفیت به دست مصرف کننده برسد.

۶-۲- مبارزه با قاچاق کالا

یکی از چالش های امروزه تولید ملی ورود کالای قاچاق به کشور است. اگر چه در تمام نظام های اقتصادی جهان کالای قاچاق وجود دارد و هیچ کشوری نمی تواند ادعا کند که در مبارزه با این بخش کاملاً موفق بوده اما این وضعیت در اقتصاد ایران از سهم بالایی برخوردار است. مهم ترین آسیبی که قاچاق کالا به اقتصاد وارد می سازد ضربه به توان تولیدی و اشتغال است.

۶-۳- اعتماد عمومی عامل مهم اقتصاد مقاومتی

وقتی صحبت از اقتصاد مقاومتی می شود، مستلزم یک همت و تلاش همگانی در مجموعه کشور است که مهمترین آن بحث اعتماد عمومی و اطمینان عمومی مردم است و دولت و حکومت باید به این اعتماد تکیه کند. یک بخش از این اعتماد عمومی از اطلاع رسانی مناسب به دست می آید و همت همگانی و عزم ملی برای این کار لازم است. پس مقاومت در اقتصاد زمانی است که اعتماد عمومی و اطمینان بین مردم و دولت برقرار باشد و رابطه معنوی، روحانی و همدلی بین مسئولان و مردم وجود داشته باشد.

۶-۴- مدیریت بر مصرف

منابع و ذخایر هر کشور، جزء ثروت های آن کشور به شمار می آیند. به این معنی که اگر کشوری نسبت به مصرف غیر اصولی منابع خود بی تفاوت باشد، در واقع نسبت به دارایی ها و ثروتش بی تفاوت است. از سوی دیگر، درآمدهای کشوری که مصرف گرایی در آن توجیه و تبلیغ می شود، نمی تواند برای رشد کشور و توسعه زیرساخت های اقتصادی آن هزینه شود. این درآمدها نیز خواه، ناخواه هزینه مصرف بی رویه و غیراصولی در سطح کشور خواهد شد. موضوع اتلاف و اسراف موضوع مهمی است که با پیدایش انسان همواره در زندگی فردی و اجتماعی مطرح بوده است و این خود نشانگر اهمیت موضوع و ارتباط با حیات انسانیت و عدالت اجتماعی است و بسیاری از اختلالات در زندگی انسان از قبیل فقر، تبعیض و جنگ ها با این موضوع مرتبط است و در تمام امور مادی و معنوی انسان مصداق دارد. از طرف دیگر در نظر همه عقلاء اتلاف و اسراف منابع، چیزی زشت شمرده شده و مبارزه همگانی با این بیماری توصیه شده است. از طرفی مدیریت مصرف یکی از مفاهیم اساسی در متون اسلامی است که در منابع اسلامی بر روی آن تاکید شده است. هر اموالی در هر جایی که در اختیار انسان است به طور امانت در نزد او به ودیعه گذاشته شده است و برای آن ها حساب و کتابی است. یک فرد مسلمان، یک بهره ور می باشد که میانه روی و اعتدال در زندگی اش فرهنگ شده است و از هر گونه افراط و تفریطی پرهیز می کند. از دیدگاه قرآنی اسراف کلمه بسیار جامعی است که هرگونه زیاده روی در کمیت و کیفیت و بیهوده

بهائش ملی اقتصاد مقاومتی "چالشها، واقعیتها، راهکارها" دانشگاه رازی ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۴

گرایی و اتلاف و مانند آن را شامل می شود، یکی از مذموم ترین اعمال محسوب میگردد و در آیات و روایات فراوانی از آن مذمت شده است. اسلام دین میانه روی است و با هر گونه اسراف مخالفت نموده تا فرصتی برای بهره همگان از برخورداری امکانات فراهم گردد. از جمله الگوهایی که آیات و روایات برای تحقق اصول اقتصاد مقاومتی سالم بیان می کند، مسئله قناعت است.

۶-۵- مصرف کالاهای داخلی

میل به مصرف کالای داخلی مستلزم آگاه سازی، فرهنگ سازی در افکار عمومی و مطلع نمودن جامعه از عواقب استفاده از کالای خارجی است اگر جامعه ایرانی بداند که با مصرف کالای بیگانه فرصت سرمایه گذاری را از هموطن خویش دریغ می کند تمایلی به خرید محصولات خارجی نخواهد داشت. اگر مصرف کنندگان داخلی بدانند که با تهیه کالای ایرانی نه تنها به اقتدار ملی و اقتصادی کشور کمک کرده بلکه فرصتی برای اشتغال فراهم می کند قطعا از دستاوردهای اقتصادی داخل استقبال خواهد نمود. البته تولیدکنندگان هم باید ضمن آشنائی با سلائق مخاطبان خویش سطح مرغوبیت کالاهایشان را بر اساس مطالبات مصرف کنندگان ترسیم کنند. همانگونه که مقام معظم رهبری در این زمینه فرمودند، "ما باید مصرف تولیدات داخلی را برای خودمان به یک فرهنگ عمومی و عادت همیشگی تبدیل کنیم و از مصرف کالاهای خارجی حتی المقدور جلوگیری شود".

برای فرهنگ سازی و تبدیل به عادات مردم شدن، باید بسترها و زمینه های فرهنگی آن، فراهم شود و نیز کلیه ابزارهای تبلیغاتی مثل رسانه ها به ویژه رسانه ملی در حمایت از این مسئله مهم اهتمام ورزند و از طرفی دیگر باید کیفیت محصولات داخلی به حدی بالا برود که اشتیاق به خرید کالاهای داخلی افزایش یابد. این روند همچنین سبب افزایش پس انداز ملی می شود و وقتی خانوار ایرانی درآمد و قدرت خرید خود را به سمت عرضه کالاهای ایرانی سوق می دهد، این درآمد به نفع تولید و سرمایه گذاری مجدد در اقتصاد کشورمان تجهیز می شود و به گردش در می آید. این رفتارها و رویکردها باعث تقویت قدرت چانه زنی اقتصاد ایران در نظام بین المللی می شود و سیلی محکم بر آنهایی خواهد شد که فکر می کنند اگر تبادل با اقتصاد ایران را کاهش دهند، اقتصاد ایران تحت فشار قرار می گیرد و ایران را از حرکت در مسیر پیشرفت و توسعه بازمی دارد. خانوارهای ایرانی و مردم ایران اسلامی، با مصرف کالاهای داخلی می توانند ضمن افزایش رفاه و اشتغال به کاهش وابستگی به واردات و خارج از کشور کمک کنند.

۷- نتیجه گیری

در رویکرد جمهوری اسلامی، ایستادگی و مقاومت مهمترین راهبرد دفاع از سنگر انقلاب اسلامی است. اکنون اتخاذ راهبرد جدید اقتصادی به عنوان پاتک اقدامات هجومی دشمن در عرصه اقتصاد می تواند خط بطلانی بر تلاش های بدخواهان در عرصه یاد شده باشد. در پایان باید گفت با اقتصاد مقاومتی می توان به اهدافی همچون: رهایی از اقتصاد تک محصولی، اجتناب از خام فروشی نفت، قطع وابستگی بودجه جاری به منابع حاصل از صادرات نفت و گاز، تقویت و مصرف تولید داخلی، افزایش مرغوبیت و کیفیت تولید (کالای ایرانی محکم، مطلوب زیبا و بادوام)، دانش بنیان

دانشگاه رازی ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۴

همایش ملی اقتصاد مقاومتی "چالشها، واقعیتها، راهکارها"

کردن تولید، جلوگیری از واردات بی رویه، اصلاح الگوی مصرف، صرفه جویی در مصرف انرژی، غلبه بر بسیاری از مشکلات کنونی اقتصادی کشور (مصرف گرایی، تورم، بیکاری، پائین بودن نرخ بهره وری و ...)، خنثی شدن تحریم ها، خودکفایی در تولید محصولات استراتژیک و ... به راحتی دست پیدا کرد.

منابع

- ۱- خبرگذاری تقریب، نقش مدیریت مصرف در اقتصاد مقاومتی، کدمطلب: ۱۰۵۴۰۶، مورخه ۱۳۹۱/۵/۲۲ به آدرس :
www.taghribnews.com
- ۲- روزنامه ملت، مقاومت اقتصادی از رهگذر اقتصاد مقاومتی، مورخه ۱۳۹۱/۶/۱۸ به آدرس :
www.mellatonline.net
- ۳- حسین زاده، محمد، الزامات سال تولید ملی، سایت الف، کدمطلب : ۱۴۷۹۸۷ مورخه ۹۱/۱/۶ به آدرس :
www.alef.ir
- ۴- سخنان حمیدرضا فولادگر، تبلور اقتصاد مقاومتی در دل تحقق اصل ۴۴ نهفته است، خبرگذاری خانه ملت، مورخه ۹۱/۵/۱۳ به آدرس www.icana.ir
- ۵- سخنرانی حجت الاسلام غلامرضا مصباحی مقدم، رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس، محورهای اساسی اقتصادمقاومتی، خبرگذاری فارس، شماره: ۱۳۹۱۰۵۰۹۰۰۰۴۳۰، مورخه ۹۱/۵/۹ به آدرس www.farsnews.com
- ۶- لواسانی، سیده زینب ، اقتصاد مقاومتی درامتداد جهاد اقتصادی، اقتصاد تبیان، مورخه ۹۱/۶/۱۱ به آدرس :
www.tebyan.net
- ۷- روح الله پورطالب، www.alef.ir نقش اقتصاد مقاومتی و سبک زندگی در بیداری اسلامی، مورخه ۹۱/۱/۶ به آدرس :

دانشگاه رازی ۱۵ و ۱۶ اردیبهشت ۱۳۹۴
همایش ملی اقتصاد مقاومتی "چالشها، واقعیتها، راهکارها"

Economic implications of resistance and its relation to lifestyle patterns

Mohsenyousefzadeh

Abstract

Strength of the economy, the economy that can community and external threats and internal crises simply back with power, dynamic and prosperous economy and bamqablh to demonstrate the independence of risk will not allow any critical . Infrastructure needs in the areas of self-esteem and the ability to realize the strength of the economy of thought and action, national output, useful work, financial and human resources, policy, planning, entrepreneurship, and it all needs to go beyond the production and supply demand without being influenced by any pressure to be arrogant and dominant communities remain vibrant and prosperous again. Iran's economy is a potential economic sectors and capacity requires a long-term and comprehensive utilization of these capacities, divine grace and human resources to efficient allocation of these resources, safer and Prrvnqtry for generations to come economic Next figure calls. This study focused on examining the guidelines, policy statements, and the wise leader of the resistance, economy and lifestyle patterns as a strategic document has been developed in the country.

Key words: economic resilience, lifestyle, Iran